

Utlåtande 2017:166 RI (Dnr 106-1031/2016)

Etablera "One stop shop" för arbetskraftsinvandring i Stockholm

Motion (2016:80) av Ulla Hamilton (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:80) av Ulla Hamilton (M) om att etablera "One stop shop" för arbetskraftsinvandring i Stockholm anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Ulla Hamilton (M) anför i en motion till kommunfullmäktige att Stockholm, som beskrivs som en av de ledande så kallade start-up-klustren i världen inom bland annat IKT-området (informations- och kommunikationsteknologi), attraherar både kapital som individer på grund av detta. Samtidigt råder arbetskraftsbrist som kan hämma företagens utveckling. Ulla Hamilton (M) menar att en lösning kan vara att attrahera människor med rätt kompetens från andra delar av världen för att anställa dem här.

Motionären menar att reglerna för arbetskraftsinvandring ibland är krångliga och att det kan ta lång tid att få tillstånd samt att berörda företag tvingas lägga ned mycket energi och kraft på myndighetskontakter, om man inte har möjlighet att köpa tjänsterna av konsultföretag. Enligt motionären skulle företagens kontakter kunna underlättas av en så kallad "One stop shop" för hanteringen av arbetskraftsinvandring.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget Stockholm Business Region AB.

Stadsledningskontoret bedömer att ett så kallat "One stop shop" skulle kunna underlätta för företagare och individer, men bedömer att en sådan samordningsfunktion bör organiseras av den/de myndigheter som i huvudsak ansvarar och har rådighet över processen för arbetskraftsinvandring.

Arbetsmarknadsnämnden delar uppfattningen att stadens ska kunna erbjuda ett bra näringslivsklimat, men tar inte ställning till huruvida det faller inom Stockholms Business Region AB:s kompetensområde att inrätta "One stop shop". Vidare konstateras att den information som finns samlad på Migrationsverkets hemsida, enligt nämndens uppfattning, är informativ och vägledande för både arbetsgivare och för arbetskraftsinvandrare.

Stockholms Stadshus AB anser det är eftersträvansvärt att genom olika samordningsinitiativ förenkla för företag att tillgodose sina kompetensbehov genom att underlätta tillståndshanteringen när det gäller arbetskraftsinvandring. Däremot anser koncernledningen att det är länsstyrelsens ansvarsområde att samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser på regional nivå.

Mina synpunkter

Motionären pekar på en viktig del av en fungerande näringspolitik, nämligen möjligheten för företagen att kunna rekrytera nyckelkompetens också utanför landets gränser. I Stockholm är det främst inom IKT-branschen det idag finns ett sådant rekryteringsbehov, men också andra sektorer brottas med problem att rekrytera personal med rätt kompetens.

Stockholmsregionen skulle vara betjänta av en bättre samordning mellan de statliga myndigheter som ansvarar för arbetskraftsinvandringen, i första hand Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. Stockholm bistår idag med information och stöd genom Invest Stockholm.

Att ordna en one-stop-shop som motionären talar om skulle vara bra för Stockholm. Men erfarenheten att från kommunal nivå försöka samordna statliga myndigheters arbetsuppgifter är inte särskilt god. Denna angelägna uppgift bör rimligen ske på den statliga nivån, då de äger såväl regelverk som samordningsansvar. Som flera av stadens remissinstanser pekar på är länsstyrelsen den rimligaste aktören för en sådan samordning.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2016:80) av Ulla Hamilton om att etablera "One stop shop" för arbetskraftsinvandring i Stockholm

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:80) av Ulla Hamilton (M) om att etablera "One stop shop" för arbetskraftsinvandring i Stockholm bifalls.
2. Därutöver anføres följande.

Idag råder stor brist på kompetent arbetskraft inom vissa sektorer, vilket gör att flera framgångsrika företag i regionen riskerar att hämmas i sin utveckling. Lösningen för många företag kan då vara att etablera sig i en annan del av världen för att säkra sin kompetensförsörjning. Som motionären lyfter skulle det istället underlätta om det går att attrahera människor med rätt kompetens från andra delar av världen för att anställa dem här. Dessvärre tar det idag lång tid få korrekta tillstånd för arbetskraftsinvandring.

Flera myndigheter, främst Migrationsverket, Skatteverket och Försäkringskassan, är involverade och det saknas samordning mellan myndigheterna. Berörda företag som inte har möjlighet att köpa tjänsterna av konsultföretag tvingas lägga ned mycket energi och kraft på myndighetskontakter. Stockholms stad, genom till exempel Stockholm Business Region, bör verka för att det etableras en "One Stop Shop" för hantering av arbetskraftsinvandring då det skulle underlätta en navigering mellan statliga myndigheter. Det skulle även förenkla för företagen genom kortare handläggningstider och färre myndighetskontakter.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:80) av Ulla Hamilton (M) om att etablera "One stop shop" för arbetskraftsinvandring i Stockholm anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 31 maj 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Kerstin Tillkvist

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Johanna Sjö, Markus Nordström och Lars Jilmstad (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Ulla Hamilton (M) anför i en motion till kommunfullmäktige att Stockholm, som beskrivs som en av de ledande så kallade start-up-klustren i världen inom bland annat IKT-området (informations- och kommunikationsteknologi), attraherar både kapital som individer på grund av detta. Samtidigt råder arbetskraftsbrist som kan hämma företagens utveckling. Ulla Hamilton (M) menar att en lösning kan vara att attrahera människor med rätt kompetens från andra delar av världen för att anställa dem här.

Motionären menar att reglerna för arbetskraftsinvandring ibland är krångliga och att det kan ta lång tid att få tillstånd samt att berörda företag tvingas lägga ned mycket energi och kraft på myndighetskontakter, om man inte har möjlighet att köpa tjänsterna av konsultföretag. Enligt motionären skulle företagens kontakter kunna underlättas av en så kallad ”One stop shop” för hanteringen av arbetskraftsinvandring.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- uppdra till Stockholms Business Region att arbeta för att det inrättas en ”One stop shop” för berörda myndigheters hantering av tillstånd rörande arbetskraftsinvandring.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget Stockholm Business Region AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 december 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetslösheten i länet är låg och inom vissa områden råder arbetskraftsbrist, bland annat inom IKT-branschen. Tillgången till kvalificerad arbetskraft är avgörande för att företag ska kunna utvecklas och växa. Staden arbetar i enlighet med kommunfullmäktiges mål 3.2 *Företag väljer att etablera sig i Stockholm* med stöd till företagare genom bland annat information och rådgivning. Information till företagare och personer som vill flytta till Stockholm för att arbeta erbjuds bland annat på

hemsidan investstockholm.com, som drivs av Invest Stockholm/Stockholm Business Region.

De allra flesta medborgare från länder utanför EU behöver arbetstillstånd för att kunna arbeta i Sverige. Huvudregeln är att personen ska ansöka om och beviljas tillstånd innan han eller hon reser till Sverige. Migrationsverket ansvarar för handläggning och fattar beslut om arbetstillstånd. Även kontakter med myndigheter som Skatteverket och Försäkringskassan kan behövas. Stadsledningskontoret delar synen på vikten av tydlig information och en enkel process för företag som vill anställa. Staden saknar dock rådighet över regler och villkor för migration och arbetskraftsinvandring. Stadsledningskontoret bedömer dock att staden kan spela en viktig roll i informationen kring frågor som rör uppehälle och samhällsservice, som till exempel möjligheterna att söka bostad och skolgång för eventuella medföljande barn.

Motsvarigheter till det "One stop shop" som föreslås i motionen finns i flera länder. Vanligtvis innebär funktionen en samlad kontaktväg till framförallt myndigheter, men även andra aktörer som erbjuder samhällsservice eller insatser som underlättar arbetskraftsinvandringen kan vara aktuella. Stadsledningskontoret bedömer att ett "One stop shop" i Stockholm skulle kunna underlätta för företagare och personer som vill flytta hit för att arbeta. Stadsledningskontoret bedömer dock att en sådan samordningsfunktion bör organiseras av den/de myndigheter som i huvudsak ansvarar och har rådighet över processen för arbetskraftsinvandring, det vill säga Migrationsverket i samarbete med till exempel Skatteverket och Försäkringskassan. Om ett "One stop shop" inrättas av andra aktörer i regionen ser stadsledningskontoret generellt sett positivt på möjligheterna för staden att samarbeta och/eller delta, till exempel genom informationsinsatser.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 december 2016 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Johanna Sjö m.fl. (alla M) och Johan Fälldin (C), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Ofelia Namazova (KD) som instämde i reservation av Johanna Sjö m.fl. (alla M) och Johan Fälldin (C).

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 december 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar uppfattningen att stadens ska kunna erbjuda ett bra näringslivsklimat. Det gynnar både företagare, arbetstagare och staden som helhet. Förvaltningen tar inte ställning till huruvida det faller inom Stockholms Business Region kompetensområde att inrätta ”One stop shop”.

Stockholms stad tillhandahåller information till företagare. Invest Stockholm ansvarar för näringslivsservice, investeringsfrämjande och näringslivsutveckling. Företagslots är en kostnadsfri service som erbjuds företagare i syfte att göra det enklare att snabbt hitta rätt bland lagar och regler och länka till direktkontakt med rätt person och myndighet inom Stockholms stad. Enheten för extern arbetsgivarsamverkan (EfAS) finns på arbetsmarknadsförvaltningen. Ett av de uppdrag som EfAS har är att samordna förvaltningens arbete med näringslivet och arbetsgivare. Enheten arbetar förvaltningsövergripande. På stadens hemsida finns information som riktar sig till företag.

Huvudregeln för arbetskraftsinvandring är att ansökan och beslut om beviljat arbetstillstånd ska ske innan inresan till Sverige. Migrationsverket ansvarar för handläggning och beslut i ärendet. För vissa yrken och länder finns särskilda regler liksom för personer som har varit asylsökande eller är på besök hos en arbetsgivare. Migrationsverkets hemsida finns stegvis information för både arbetsgivare och arbetstagare vad som krävs för ansökan och vilka handlingar som ska lämnas. I förekommande fall finns länkar till andra myndigheter. Frågan är därmed inte ett kommunalt ansvar.

Arbetsmarknadsförvaltningens uppfattning är att den information som finns samlad på Migrationsverkets hemsida är informativ och vägledande för både arbetsgivare och för arbetskraftsinvandrare. Hemsidan är tillgänglig dygnet runt och uppdateras kontinuerligt.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 23 november 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

Stockholm Business Region AB:s (SBR) remissvar har i huvudsak följande lydelse: Stockholm Business Region anser att det är ett viktigt område som motionären lyfter. Bolaget vill samtidigt poängtera att tillståndshanteringen i huvudsak fungerar för dem som fått anställning i ett svenskt aktiebolag. Enligt bolaget är den generella handläggningstiden inte avsevärt lång och förmodligen inte det största hindret för en arbetskraftsinvandring. Det som, enligt bolaget, fungerar dåligt är servicen till entreprenörer. Det tar framförallt väldigt lång tid. Här finns en stor utvecklingsmöjlighet.

”One stop shop” eller vad flera andra internationella städer, bland annat Köpenhamn, har är ett ”International House” där både myndigheter och

tjänsteleverantörer är samlokaliserade för att erbjuda service till ny arbetskraft. Ett sådant finns det med jämna mellanrum ett artikulert behov av i Stockholmsregionen. Dock ställer sig bolaget frågande till om det ska vara en fysisk plats eller en digital plattform. Stockholms stad, genom Invest Stockholm, arbetar sedan 2014 aktivt med att erbjuda service till primärt internationella tech-talanger. Detta genom stadens talentguide i form av servicewebben www.movetostockholm.com. Via plattformen erbjuds lättförståelig myndighetsinformation samlad enligt det behov som bolaget registrerat.

Bolaget instämmer i att det vore önskvärt om berörda myndigheter tog ett gemensamt grepp om att facilitera för arbetskraftsinvandring till regionen. Att uppdraga Stockholm Business Region att vara samordnande i detta är däremot, enligt bolaget, inte rätt väg att gå. Detta då Stockholm Business Region har egen tidigare negativ erfarenhet av att försöka föra samman berörda myndigheter samt även sett till att detta inte är bolagets huvudsakliga kompetensområde. Bolaget ser hellre och för redan dialog med Länsstyrelsen om deras roll i detta. Länsstyrelsen har det regionala ansvaret att faktiskt samordna nationella myndigheter på regional nivå. De har redan en samordnande roll att regionanpassa initiativet Verksam.se och skulle med fördel kunna bredda detta att även omfatta arbetskraftsinvandring och inte bara nyföretagande. Om en sådan process inleds kommer Stockholm Business Region vara en aktiv och drivande aktör för bättre samordning för arbetskraftsinvandring och kortare vägar in på Stockholmsregionens arbetsmarknad.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen anser att det är viktigt för staden att, både ur ett arbetsmarknadsperspektiv och ur ett försörjningsperspektiv, ha ett välfungerande näringsliv för att uppnå bl.a. inriktningsmålet om ett ekonomiskt hållbart Stockholm. Staden bör sträva efter att erbjuda bästa möjliga förutsättningar för att både befintliga och nya företag ska kunna etablera sig och växa i staden.

Många arbeten skapas på Stockholms växande arbetsmarknad samtidigt som det råder kompetensbrist i många yrken. Att genom olika samordningsinitiativ förenkla för företag att tillgodose sina kompetensbehov genom att underlätta tillståndshanteringen när det gäller arbetskraftsinvandring är enligt koncernledningen eftersträvaransvärt. Om samordningen skulle ske via fysisk plats eller en digital plattform är dock en fråga att utreda för att på bästa sätt nå målgruppen.

Koncernledningen anser dock att det är Länsstyrelsens ansvarsområde att samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser på regional nivå. Stockholm Business Region bidrar i sammanhanget med att utifrån bolagets kompetens, mål och uppgifter fortsatt förbättra förutsättningarna för näringslivet, tillhandahålla lots- och servicefunktion gentemot företag och bidra till att Stockholm är en företagsvänlig stad där näringslivet är nöjda med kontakter och bemötande från staden. Bolaget har även en viktig uppgift i att arbeta med information till personer som bor och verkar i Stockholm under en kortare tid och som därefter kan fungera som ambassadörer för Stockholm och attrahera forskare, studenter och andra för att motverka kompetensbrist.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Johanna Sjö m.fl. (alla M) och Johan Fälldin (C) enligt följande.

Att tillstyrka motionen.

Att därutöver anföras.

Idag finns stor brist på arbetskraft vilket riskerar att flera framgångsrika företag i regionen riskerar att hämmas i sin utveckling och att företagets lösning kan vara att etablera sig i en annan del av världen. Som motionären lyfter kan en lösning vara att attrahera människor med rätt kompetens från andra delar av världen för att anställa dem här.

Dessvärre tar det idag lång tid få tillstånd. Flera myndigheter, främst Migrationsverket, Skatteverket och Försäkringskassan är involverade och det saknas samordning mellan myndigheterna. Berörda företag som inte har möjlighet att köpa tjänsterna av konsultföretag tvingas lägga ned mycket energi och kraft på myndighetskontakter

Stockholm Buisness Region bör verka för att det etableras en One Stop Shop då det skulle underlätta en navigering mellan statliga myndigheter. Det skulle förenkla även för företagen genom kortare handläggningstider och färre myndighetskontakter.